GAZETA LWOWSKA.

W Poniedziałek N^er^. 2. 5. Stycznia 1829.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Ameryka Hiszpańska.

Najnowsze Gazety Bogockie zawierają wiele adresów powinszowania, nadesłanych z różnych okolic Kolombii do Boliwara, z powodu, iż uszedł z rąk zabojców. Gazeta Kartageńska z d. 19go Października donosi, że Jenerał Padilla i Półkownik Guerra mieli być w d. 2. Października rozstrzelani, a ciała ich na szubienicy powieszone. Na Santandra ieszcze nie wypadł wyrok.

Dziennik: *Diario Fluminense* z d. 14. Paźd. umieścił urzędowy list rządu Buenos-Ayreskiego z d. 15. Września do Jenerała la Veleja:

»Zarząd upoważniony do wydziału wojennego téj Rzeczypospolitéj, poczytuję sobie za przyjemność oznaimić JW Panu, że traktat pokoju z Cesarzem Brazylii został zawarty i posłany do ratyfikacyi Kongresowi w Santa Fé. Jest on najkorzystniejszy dla Rzeczypospolitéj i zapewni szczęście i pomyślność tych prowincyj.« (G. W.)

Portugalija

Buletyny o zdrowiu Dom Miguela bywały od d. 29 Listopada aż do d. 9 Grudnia bez odmiany w sposobie następującym wydawane: »J. K. Mość znajduje się w tym samym stanie (*S. M. continua a passar sem novidade.*)

Najnowsza Gazeta Lizbońska z d. 5. Grudnia ogłasza następujący reskrypt wydziału spraw duchownych: »Jego Królewska mość dowiedziawszy się, że kilku król. ochotników miasta Setuval (czyli St. Ubes) pozwoliło sobie, bez pośrednictwa władzy przyzwoitéj kilka osób aresztować, a między innymi Wice-Konzula Hamburskiego, przeto wolą jest J. K. mości, abyś WPan natychmiast tym sposobem uwięzione osoby, mianowicie: rzeczonego Wice-Konzula, uwolnił, z zastrzeżeniem prawnego śledztwa, co się dotycze czynności mogących być kryminalnemi.« — (podp.) Luiz de Paula Furtado de Castro do Rio de Mendoza. W pałacu Queluz d. 5. Grudnia 1828. (G. W.)

Hiszpanija.

Rozporządzenie król. z d. 8. Listopada oznacza wyraźnie, iż powrócić mogą do kraju tylko ci Hiszpanie zbiegli do Portugalii, którzy okażą paszporty od Hiszpańskiego Jeneralnego Konzula.

Gazeta Madrycka z d. 1. Grudnia r. z. zawiera doniesienie, podług którego Pułkownik piechoty, D. Alexander Parreno, dotychczasowy Gubernator wysp Maryjańskich, oskarżony o niedbałość w urzędowaniu, po zasiągnieniu zdania najwyższej rady wojennéj i rady Indyjskiéj, i podług ich wyroku za niewinnego uznany został.

Podług rozporządzenia z d. 9. Listopada, wszystkie okręty bez wyimku szczególnych wypadków lub bander, gdy zawijają do portów Hiszpańskich, muszą papiery swoje okazać, poczém władza miejska powinna im dać pomoc. (Rozporządzenie to poszło ztąd, że Konzul Francuzki w Kadyxie wzbraniał się pokazać zaświadczenia okrętów swojego narodu.) (G. W.)

Wielka Brytanija i Irlandyja.

W d. 15. Grudnia były w Windsorze pokoje, na których znajdował się pierwszy Lord Izby skarbowéj (Xiążę Wellington), Sekretarz Stanu Wydziału spraw zewnętrznych, Kanclerz Izby skarbowéj, Prezydent biura handlowego, Prezydent biura spraw wschodnio-indyjskich, Lord Stewart, Podskarbi Dworu król. Sir Jerzy Kockburn i t. d. Poczém odprawił Król tajną radę, na któréj przyjęto odezwę, podług któréj zebrać się ma Parlament ostatecznie we Czwartek d. 5. Lutego 1829 (*for the dispatch of business*). Lord Aberdeen sprawował obowiązki Lorda Prezydenta rady tajnéj pod nieobecność Hrab. Bathurst. Po skończonéj radzie większa część Ministrów powróciła do Londynu. Xiążę Wellington pojechał odwiedzić Margrabiego Chandes do Wotton w Buckshire.

Koryjer z d. 16. Grudnia wyraża: Król Jegomość w mowie mianéj przy zamknięciu ostatniego posiedzenia Parlamentu, oświadczył: »iż co się dotycze dalszych redukcyj, które dadzą się pogodzić z godnością korony i trwałością interesów kraju, podda różne gałęzie administracyi kraju gruntownemu rozpoznaniu.« Od tegoto czasu Ministrowie Króla i wszystkie wydziały zwróciły uwagę na ten przedmiot, i niczego nie zaniedbano, coby zmniejszyć mogło ciężary kraju, bez narażenia bezpieczeństwa lub godności rządu. — Sekretarz Stanu spraw wewnętrznych (P. Peel)

)(

wydał następujący w téj mierze okólnik do Lordów Namiestników we wszystkich Hrabstwach: »Whitehall, d. 13. Grudnia 1828. Milordzie! Mam zaszczyt uwiadomić WPana, iż rząd Króla Jmci rozważywszy wydatki sztabu jeneralnego milicyi, postanowił przełożyć Parlamentowi bil, względem zmniejszenia wydatków kraju w téj gałęzi. Podług tego środka będzie na przyszłość w każdym korpusie tylko jeden Adjujant, jeden sierżant starszy, jeden sierżant na 40 szeregowych, jeden tambor na 2 kompanije, oprócz jednego nadliczbowego tambora na każdy środek kompanii. Wszystkie pułki, składające się z ośmiu lub więcej kompanij, będą miały jednego tambora. Rozumie się wszelako, że członkowie sztabu jeneralnego milicyi, objęci tą redukcyją, pobierać jeszcze będą płacę do d. 24. przyszłego miesiąca Czerwca. — Sekretarz wojny ogłosi treść tego uwiadomienia kommendantom różnych korpusów. Mam zaszczyt i t. d. Robert Peel.«

Burmistrz miasta Windsoru uwiadomił mieszkańców, iż na wezwanie onych, aby wyznaczył czas do zgromadzenia się dla narady nad adresem do Króla z powodu obrania sobie przez Monarchę mieszkania w Windsorze, przeznaczył do tego d. 11. Grudnia.

Do biura spraw zewnętrznych nadeszły depesze od P. Stratford Kanninga z Poros z d. 17. List. Nowy Sprawujący interesa przy rządzie greckim P. Dawkins, przybył tegoż samego dnia do Poros.

Od niejakiego czasu odbywa się korrespondencyja między Ministerstwem a Lordem Namiestnikiem Irlandyi w zamiarze przedsięwzięcia dzielnych środków do utłumienia wszystkich klubów i towarzystw. P. O'Gorman Mahon złożony został z urzędu magistratualnego Hrabstwa Clark. Jak słychać, środek ten będzie i przeciwko innym osobom użyty. Zdaje się, że Związek Katolików Irlandzkich poróżnił się ze związkiem Angielskich Katolików, ponieważ pierwszy chce bezwarunkowéj emancypacyi, ostatni zaś, jeźli mamy dać wiarę oświadczeniom pierwszego katolickiego Para, Xięcia Norfolk, nie sprzeciwia się, aby nie miał dać Ministerstwu rękojmi za zezwolenia ze strony tegoż.

Dziennik *Globe and Traveller* mówi: Tylko jeszcze jedno jest miejsce do obsadzenia w Gabinecie, mianowicie tajnego Pieczętarza, i nie będziemy się dziwili, gdy je zajmie Lord Lowther. Atoli czytelnicy zastanowią się usłyszawszy, iż osadzenie tak wysokiego urzędu przez Jego Wysokość, nie bierzemy za dowód nieprzyjaznego sposobu myślenia Xięcia Wellingtona, przeciwko Katolikom. Możemy z zaufaniem powiedzieć naprzód, iż Lord Lonsdale, brat Jego Wysokości, oznajmił Xięciu Wellingtonowi, że »jeżliby polityka jego uznała za dobre przełożyć pytanie Katolików, ón daleki od sprzeciwiania się temu środkowi, raczéj całym swoim kredytem wspierać je będzie.« Dodać możemy, że Xiążę Beaufort podobnie się wyraził pierwszemu Ministrowi; i nakoniec, co jeszcze więcej znaczy, Xiążę Rutland przyrzekł wspierać wszelkie środki, jakie rząd w tym względzie przełoży.«

Podług wiadomości z Bristolu odebranych w Londynie, trzy okręty od trzeciej eskadry Rossyjskiej przeznaczonéj na morze środziemne (mianowicie: fregata Xiężna Łowicka, o 50, i brygi Ulysses i Telemach o 20 działach), które Plymouth opuściły w pierwszych dniach Grudnia, straciwszy część swoich kotwic i lin, zawinęły w d. 11. t. m. do Kingswad. Okręt linijowy W. Xiążę Michał o 80 działach, stał na wysokości wyspy Lundy, przy wnijściu do kanału Bristolskiego, lecz sądzą, iż także tam zawinie. (D.A.)

Francyja.

Król, który w d. 16. Grudnia wieczorem powrócił z Compiegne do Tuileryjów, pracował dnia następującego z Ministrem wojny i przewodniczył w radzie Ministeryjalnéj.

Dziennik praw z d. 17. Grudnia umieścił tabellę względem podziału liczby uczniów dla upoważnionych mniejszych seminaryjów w 70 dyjecezyjach, których Biskupi najprzód przystąpili do postanowień z d. 16. Czerwca. Liczba tych uczniow wynosi prawie 17,000.

Xiążę Polignac wyjechać miał na powrót do Londynu.

Xiążę Blacas, Poseł Francuzki w Neapolu, otrzymać miał na rok urlop, aby na Dworze Paryzkim sprawował obowiązki pierwszego *Gentilhomme de la chambre*, w miejscu Duc d'Aumont, któremu zdrowie nie pozwala wnijść w służbę od d. 1. Stycznia.

Dziennik handlowy z d. 19. Grudnia zawiera pod napisem »Bank Francuzki« artykuł następujący: »Kommissyja zdała sprawę z redukcyi *disconto* na trzy procentu i wniosła na odroczenie. Dyskussyje w téj mierze toczone, były mocne i gruntowne. Korzyści téj redukcyi nie były już więcej przedmiotem rozpraw; lecz wniosek odroczenia aż do przyszłego d. 14 Marca, był wspierany i otrzymał większość głosów. Zapewniają, że P. Delessert, który zaraz był za redukcyją, oświadczył się na nowo na tém posiedzeniu za takową i wystawił korzyści w interesie handlu, przemysłu i akyjonaryjuszów banku z największym zapałem. Zdaje się, że przyjęto wniosek, aby papiery 5pCtowe, które ma bank, wydać po 100 fr. i dozwolono między właścicieli

akcyj podzielić summę 5 milijonów, a 2,500,000 fr. użyć na fundusz odwodowy.«

Dziennik Havreski donosi: »W naszéj przystani stoją teraz trzy okręty wojenne różnych narodów, korweta Francuzka Chevrette, bryg szwedzki obadwa bracia, i kuter angielski Sparków. Okręt szwedzki mając słabą i nie dobrze ćwiczoną osadę nie chciał w spoźnionej porze roku puścić są na morze baltyckie. Wiezie ón kosztowne pomniki i w Livornie wziął kolosalne posągi Karola X., Karola XI. i Karola XII. Takowe robił we Włoszech szwedzki artysta Bystrom, godny współzawodnik sławnego Thorwaldsena. Postawione być mają w stolicy Szwecyi. Bryg szwedzki przepędzi zapewne zimę w Havre. (D. A.)

Rossyja.

Pod dniem 10. Listopada wydał Cesarz Jmć do głównego Inspektora medycznego armii Radcy tajnego, Baroneta J. W. Wilije reskrypt następujący: »W ciągu teraźniejszéj kampanii przeciwko Turkom, znajdując się w wojskach działających, niezmordowaną troskliwością i rozsądnemi rozporządzeniami, w urzędzie swoim, okazywałeś WPan wszelką jaka być może pomoc lekarską chorym i ranionym wojownikom i własnym przykładem pieczołowitości nad nimi, jakoteż nieustraszoności na polu bitwy, podwojałeś w podwładnych swoich gorliwość w dopełnieniu swych obowiązków. Przyjmując ten czyn za nowy dowód statecznie odznaczającéj się służby WPana miło mi oświadczyć WPanu za to zupełną moję wdzięczność, zostając ku WPanu na zawsze przychylnym. Mikołaj «

Podług wiadomości z Taurys d. 21. Października zjechał tam Poseł rossyjski na Dworze perskim Radca Stanu Grybojedów.

Gazeta Petersburska tak rossyjska jakoteż niemiecka wychodzić będzie z początkiem przyszłego roku miasto dwa razy, trzy razy na tydzień.

Dochód cła, który w roku 1822 nie wynosił zupełnie 40 mil. rub. uczynił roku zeszłego przeszło 64 mil.

Gazeta handlowa petersburska ogłasza budowy, mające być roku przyszłego w Petersburgu i w niektórych miastach Monarchii dokonane, mianowicie w Petersburgu wzniesiony będzie na placu giełdy nowy dom cłowy i spichrz na towary, przeciwko wszelkiej powodzi zabezpieczone; nowy gmach dla akademii umiejętności, inny na instytut technologiczny i na instytut lesny. Gmachy dla Ministerstwa skarbu będą w roku przyszłym ukończone. W Kronsztadzie, Odessie i Rydze będą wystawione także gmachy publiczne, w ostatniem mieście dom pakowny zabezpieczony od bomb, długości 445 stop. W Kiachcie miejscu handlowém na granicy chińskiej mają być także wystawione składy na towary z kamienia a domy cłowe z drzewa.

Nowy herb dla obwodu kaukazkiego, w dniu 23. Października przez najjaśniejszego Pana zatwierdzony, i przez Ministra spraw wewnętrznych rządzącemu senatowi przedstawiony, składa się z tarczy na dwie połowy podzielonej. Wyższa połowa pokazuje, w złotem polu, rossyjskiego Orła, stojącego na szczycie Kaukazu, trzymającego wieniec wawrzynu i piorun. U stop jego leżą pokruszone kajdany starożytnego Prometeusza. Niższa część tarczy zawiera wojownika Kaukazu, który, po zielonym stepie, konno ucieka, i podług dawnego zwyczaju gorali, pierzchając, z łuku strzela. Zdala widać śnieżne szczyty Kaukazu. — Dalsze wyjaśnienie herbu tego zdaje się zbyteczne, starano się bowiem ułożyć go sposobem herbów mowiących (armes parlantes.)

Rozkazem dziennym z dnia 21. b. m., Jenerał Adjutant Strekałów został mianowany Gubernatorem wojskowym w Tiflis, pod dowództwem naczelnem Jenerała Adjutanta Hrabi Paszkiewicza Erywańskiego.

Kapitan okrętowy A'Court napisał, pod dniem 17. Listopada r. b., list do Vice-Kanclerza Hrabiego Nesselrode, zapewniając go; iż rozgłoszone przez gazety francuzkie wieści, jakoby okręt Pantaleimon, na którym Ministrowie zagraniczni wracali z Warny do Odessy, w wielkiém z powodu burzy zostawał niebezpieczeństwie, które powiekszała jeszcze niezdatność Kapitana okrętowego, są bezzasadne.

Były cywilny Gubernator Irkucki rzeczywisty Radca Stanu Treskin skazany został za niesprawne, dowolne i samoistne postępowanie w słuźbie na utratę swojej godności, ozdób i wygnanie z obudwóch stolic.

Przez pilne poszukiwanie odkryto odniejakiego czasu w północnym obwodzie kopalnym bogosławskim, okręgu werchoturskiego znaczne warstwy złotego piasku. Niedawno odkryty zawiera 20 złot. (prawie 7 łotów) złota w stu pudach gruzu (31 cet. 90 fun.) podczas gdy piasek mający tylko półzłotnika sądzą być niewartym aby go płukać. Byt złota pod taką szerokością północną jest godnem uwagi.

W d. 24. i 26. Października wyszły z Orenburgu dwie karawany; jedna na przeznaczona do Bucharii, z towarami za 66012 rub. 90 kop. druga poszła do Bucharii i Chiwa, podobnież z towarami za 699057 rub. 60 kop. Ostatnia składa się z 1022 wielbłądów i 220 koni. Z Trojcka

wyruszyła także do Bucharii karawana z 664 wielbłądów z towarami, za 164706 rubli.

O doniesionem niedawno podbiciu Karaczajewców, raport datowany z Sewastopola dnia 16. Listopada, umieszczony w dziennikach Petersburskich, zawiera następujące szczegóły:

»Najnieprzystępniejsze miejsca, przepaści, wąwozy i skały ze wszystkiemi zgrozami jakie natura nagromadziła w sterczących górach Kaukazu, około Elboru, najuporczywiej były bronione od Karaczajewców, ludu który dotychczas był głuchym na wszelkie przedstawiania łagodności, i z uporną dumą spoglądał z wyniosłych szczytów skał, zapewniających mu od wieków niepodległość. Sława przezwyciężenia przeszkod przyrodzenia i ugięcia podobnego do nich umysłu gorali zachowana była wytrwałości naszych wojowników, i przedsiębierczemu duchowi ich dowódzcy, który krótko postanowił, użyć, do podbicia uporczywego szczepu kaukazkiego, przemocy, gdyby użycie łagodności i namowa stały się bezskuteczne. Obadwa środki, przemoc i namowa, zostały uwieńczone pomyślnym skutkiem. Chan Awarów, władający nad dwoma przeszło tysiącami głów, straszliwy dla sąsiadów, złożył Cesarzowi rossyjskiemu przysięgę wierności, przekonany o korzyściach jakie wynikną dla ludu jego, z dobrowolnego poddania się pod berło rossyjskie. Dumni Karaczajewcy, do chwili tej zwolennicy Porty otomańskiej, zrzekli się swego oporu podczas wkroczenia wojowników rossyjskich do ich siedlisk, które dotychczas nieprzystępnemi sądzono, a zdumieni iż zwycięzcy, pomimo pomyślnego postępu swych przedsięwzięć, nie naruszali mieszkań i własności przeciwników, jak pierwsi, złożyli hołd najjaśniejszemu Cesarzowi.«

»Naoczny tylko świadek może sobie wystawić trudności jakie wojska nasze miały do pokonania. Cała konnica rozkulbaczyła konie, i ludzi pieszo wraz z strzelcami użyto. Musieli oni zarazem wdzierać się na pionowe prawie skały, i walczyć z nieprzyjacielem, trzymając się jedną ręką aby nie spadli do przepaści, a strzelając drugą, — gdy tymczasem schronieni za drzewami i urwiskami obroncy okolicy, w lekkiej odzieży i wprawni do pełzania, używali swych korzyści, i nietylko dobrze wymierzone do naszych puszczali wystrzały, lecz nadto, po pochyłościach, spuszczali na naszych kamienie, nie mogąc jednak ich wstrzymać. Dwanaście godzin trwała zacięta walka, a zwycięzcy kilka wiorst musieli się wdzierać po górach, nim weszli na szczyt, którego posiadanie stanowiło o zwycięstwie. Najwyższy władzca Karaczajewców złożył Jenerałowi prośby i przyrzeczenia zwyciężonych, i z największem wzruszeniem mówił do niego o postępie oręża rossyjskiego, którego sobie nie mógł wyobrazić, jako skutku waleczności żołnierzy i dobrych rozporządzeń naczelnika. »Szczęśliwi jesteście, iż wam się powiodło wejśdź do naszych ukrytych siedlisk; byliśmy tak mocno przekonani, że to nie nastąpi, iż nawet podczas boju, nikt z nas nie osądził potrzebnem żony, dzieci i własności w bezpieczne schronić miejsce; lecz szczęście wasze zwyciężyło nas. Byliśmy najwierniejszymi zwolennikami Porty i nigdyśmy jej nie zdradzili. Ona nas zdradziła, poruczając losowi, i nie umiejąc bronić swej twierdzy Anapy. Staliście się więc naszymi władzcami, a my nie łamiemy nigdy danego słowa. Ochroniliście nasze rodziny, nasze domy i mienie od zniszczenia, a już i to jedna wam naszę wdzięczność.« Zapał i uczucie z jakiem starzec wymawiał te słowa, zaręczały ich szczerość.«

»Świetny ten postęp oręża toruje drogę do przywrócenia spokojności w całym Kaukazie. Wody leczące w Goreczewodsku i Konstantynogórsku będą nadal zabezpieczone od napadów Czerkiesów i wszelkich innych niebezpieczeństw. Zwalczenie Karaczawajewców ważny będzie miało wpływ na wszystkich innych mieszkańców Kaukazu, dotąd jeszcze nieposkromionych; a lud ten przez położenie swoje przy górze Elborus posłuży za obronę przeciw wszelkim nieprzyjacielskim usiłowaniom Transkubanów, bez jego bowiem pozwolenia miejsc tych przechodzić nie mogą. Przykład podbicia ludu, który dotychczas uchodził jako najtrudniejszy do zwyciężenia z pomiędzy wszystkich górali, nasunie innym myśl, iż los podobny i ich czeka; a tak więc pod każdym względem uczyniono ważny krok. Skoro bowiem, przez założenie warowni przy występach gór, będzie pokoleniom Kaukazu, odjęta sposobność przedsiębrania łupieżczych wypraw na równiny, gdzie szukają swego utrzymania, zostaną przymuszone uledz i błagać łaski i opieki wielkiego naszego Monarchy. (D. A.)

Redaktor: Mikołaj Michalewicz; Drukiem: Piotra i Augusta Pillerów.